

Lõputööde nõuded ühiskonnateaduste instituudis

Käesolev dokument sätestab ühiskonnateaduste instituudi lõputööde nõuded ja kaitsmise korra esimese ja teise õppeastme õppekavadel. Esimese õppeastme õppekavad: infokorraldus; ajakirjandus ja kommunikatsioon; infoühiskond ja sotsiaalne heaolu. Teise õppeastme õppekavad: ajakirjandus ja kommunikatsioon; info- ja teadmusujuhtimine; kogukondade arendamine ja sotsiaalne heaolu; sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika; sotsioloogia; ühiskonna ja infoprotsesside analüüs.

Lõputöö

Lõputöö eesmärk on võimaldada üliõpilasel kinnistada ja demonstreerida õpingute jooksul omandatud erialaste teadmiste, oskuste, väärtuste ja kogemuste rakendamise oskust uurimisprobleemi iseseisval lahendamisel. Lõputöö maht on määratletud õppekavas.

Rakenduskõrghariduse lõputöö ja bakalaureusetöö

Kõrghariduse esimese astme lõputöö eesmärk on tõendada üliõpilase võimet ja oskusi kasutada õppeaja jooksul omandatud teoreetilisi ja metodoloogilisi pädevusi iseseisvas erialast temaatikat lahkavas uurimistöös. Lõputöös ilmneb üliõpilase loovus, kriitilise mõtlemise võime ja väljendusoskus, samuti teadlikkus sotsiaalteadusliku analüüsi eetilistest aspektidest.

Lõputöö võib olla teoreetilise, empiirilise või rakendusliku suunaga. 6 EAP lõputöö ligikaudne maht on 25 – 40 lk, 10 EAP lõputöö ligikaudne maht on 40-50 lk.

- Teoreetilise bakalaureusetöö/ lõputöö põhiline eesmärk on mingi olulise uurimisvaldkonna teoreetiliste aluste läbitöötamine ning nende analüüsimine uurimisprobleemi kontekstis. Töö koosneb uurimisprobleemi tutvustusest ja selle teoreetilistele allikatele tuginevast analüüsist.

- Empiirilise või rakendusliku suunaga bakalaureusetöö/ lõputöö tugineb iseseisvale uurimusele ja/või empiirilise materjali kogumisele, sh võib tugineda sekundaarandmetele. Vastavalt töö teemale ja eesmärgipüstitusele võib töö teoreetilise ja empiirilise osa vahekord varieeruda. Rakendusliku orientatsiooniga töö keskendub mingile praktilisele probleemile ning põhirõhk on empiirilise uuringu põhjal tehtud praktilistel järeldustel ja soovitustel. Töö erinevad osad moodustavad terviku. Töö koosneb järgmistest osadest:

- Uurimisprobleemi tutvustus, mis on koostatud kirjanduse põhjal ja sisaldab vajalikke teoreetilisi lähenemisi ning konteksti kirjeldust. Töö see osa lõpeb uurimisprobleemi püstitusega.

- Kasutatud metoodika ülevaade ja põhjendus: mida/keda ja kuidas uuritakse; uurimuses osalejad (valim) või allikmaterjal ning andmekogumise käik, analüüsimeetodi ja -protsessi kirjeldus. Uurimuse eetilised aspektid ja eneserefleksioon.
- Uuringus leitud empiirilised tulemused ja järeldused.
- Töö sissejuhatus ja kokkuvõte ning ingliskeelne kokkuvõte (1-1,5 lk) koos töö ingliskeelse pealkirjaga. Tööle lisatakse kasutatud kirjanduse loetelu ning vajadusel lisad.

- Bakalaureusetöö erivariandiks on teaduslik artikkel, mis on avaldatud või esitatud avaldamiseks ETISE klassifikatsiooni 1.1., 1.2. või 1.3. kategooria ajakirjas või 3.1. või 3.2. kategooria artiklilogumikus. Teadusartikkel kirjutatakse üldjuhul koostöös juhendajaga. Bakalaureusetöö sisuks on teadusartikkel ja selle saatetekst (nö katusartikkel), milles selgitatakse põhjalikumalt kui teadusartiklis töö teoreetilisi lähtekohti, meetodit ja artikli valmimise protsessi, sh üliõpilase rolli selles.

Õppekavadel, mille kohustuslik osa on seminaritöö kirjutamine, on seminaritöö aluseks lõputööle ja võib olla olulises mahus lõputöösse integreeritud.

Magistritöö

Magistritöö eesmärk on rakendada sotsiaalteaduslikku lähenemist erialase probleemi uurimisel ja uudeks lahendamiseks. Magistritöö tõendab üliõpilase teoreetilist ja analüütilist pädevust, samuti teadlikkust sotsiaalteaduslike uuringute eelistest aspektidest.

Magistritöö võib olla teoreetilise, empiirilise või rakendusliku suunaga. 15 EAP magistritöö põhiteksti pikkus on kuni 60 lk, 30 EAP magistritööl 60 – 80 lk.

- Teoreetilise magistritöö põhiline eesmärk on mingi olulise uurimisvaldkonna teoreetiliste aluste uudne läbitöötamine ning nende analüüsimine uurimisprobleemi kontekstis. Töö koosneb uurimisprobleemi tutvustusest ja selle teoreetilistele allikatele tuginevast analüüsist.

- Empiirilise või rakendusliku suunaga magistritöö teoreetilise ning empiirilise analüüsi vahetamine võib varieeruda vastavalt töö teemale ja eesmärgipüstitusele. Rakendusliku orientatsiooniga töö keskendub mingile praktilisele probleemile ning selle põhiohk on empiirilise uuringu põhjal tehtud praktilistel järeldustel ja soovitusel. Rakendusliku töö erijuhatus on loovtöö, mille eesmärgiks on ühiskondliku või erialase probleemi lahendamine või sellele tähelepanu juhtimine. Empiirilise või rakendusliku töö koosneb järgmistest osadest:

- Uurimisprobleemi tutvustus, mis on koostatud kirjanduse põhjal ja sisaldab endas vajalikke teoreetilisi lähenemisi ning konteksti kirjeldust. Töö see osa lõpeb uurimisprobleemi püstitusega.

- Ülevaade kasutatud metoodikast ning selle põhjendus: mida/keda ja kuidas uuritakse; uurimuses osalejad (valim) või allikmaterjal ning andmekogumise käik, analüüsimeetodi ja - protsessi kirjeldus. Uurimuse eetilised aspektid ja eneserefleksioon.
- Uuringus leitud empiirilised tulemused ja järeldused ning rakendustettepanekud.
- Lisaks on tööl ka sissejuhatus, kokkuvõte ning ingliskeelne kokkuvõte (1-1,5 lk) koos ingliskeelse pealkirjaga. Tööle lisatakse kasutatud kirjanduse loetelu ning vajadusel lisad.
- Magistritöö erivariandiks on teaduslik artikkel, mis on avaldatud või esitatud avaldamiseks ETISE klassifikatsiooni 1.1., 1.2. või 1.3. kategooria ajakirjas või eelretsenseeritud artiklikogumikus. Teadusartikkel kirjutatakse üldjuhul koostöös juhendajaga ning on struktureeritud vastavalt publitseerimiseks kavandatud ajakirja nõuetele. Magistritöö koosneb teaduslikust artiklist ning saatetekstist. Saatetekstis põhjendab üliõpilane artiklis esitatud uurimuse teoreetilisi, metodoloogilisi ja empiirilisi valikuid - selgitab, miks on lahendanud uurimisprobleemi just sellisel viisil, nagu artiklis esitatud. Samuti on toodud lühiülevaade uurimisprotsessist ning üliõpilase rollist selles. Saateteksti pikkus on 10-15 lk (+ lisad). Juhul, kui teadusartikkel ei ole kaitsmise hetkeks ilmunud, esitatakse teadusartikkel komisjonile eraldi failina.

Teema valik ja juhendamine

Lõputöö teema valib üliõpilane koostöös juhendaja ja/või programmijuhiga. Teema ja juhendaja leidmise läbirääkimised peab ja kokkulepped sõlmib üliõpilane iseseisvalt, küsides vajadusel nõustamist programmijuhilt või eriala õppejõududelt. Teema mitteleidmisel nõustab üliõpilast programmijuht.

Lõputöö juhendajaks võib olla magistrikraadiga või sellega võrdsustatud haridustasemega õppejõud või doktorant ühiskonnateaduste instituudist. Kui teema nõuab juhendajat väljastpoolt ühiskonnateaduste instituuti, siis peab olema tööl vastutav juhendaja ühiskonnateaduste instituudist.

Lõputöö teema saab valida igal aastal ühiskonnateaduste instituudi veebis väljapakutud teemade hulgast, iseseisvalt koostöös mõne uurimisrühma või eriala õppejõuga. Juhendaja võib keelduda juhendamisnõusoleku andmisest, kui tema juhendamiskoormus on suur või kui ei leita üliõpilasega sobivat koostöömudelit.

Juhendajaga peetud läbirääkimiste tulemusena koostab üliõpilane lõputöö kava, mille põhjal kinnitatakse lõputööde teemad ja juhendajad. Teemad ja juhendajad kinnitab instituudi juhataja. Lõputöö kava peab olema piisavalt põhjalik, et selle alusel oleks võimalik hinnata valminud töö puhul tööks seatud eesmärkide täitmist.

Teemad peavad olema valitud ja kinnitatud vähemalt kuus kuud enne kaitsmist, täpsemad kuupäevad teatatakse iga õppeaasta alguses.

Juhendamisprotsess – ühiskonnateaduste instituudis rakendatakse nii individuaalset juhendamist kui ka juhendamist uurimiserühmades. Viimase puhul toimuvad sarnastel teemadel kirjutavatele üliõpilastele ühised aruteluseminarid koos mitme juhendajaga.

Juhendamisprotsess järgib sotsiaalteaduste valdkonnas kokku lepitud juhendamise head tava.

Lõputöö kaitsmine

Ühiskonnateaduste instituudis rakendatakse lõputööde puhul eelkaitsmise protseduuri (v.a. sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika magistriõppekava). Sotsiaaltöö ja sotsiaalpoliitika magistriõppekaval asendab eelkaitsmist retsensendi kirjalik tagasiside kaks nädalat kuni kuu aega enne kaitsmist. Eelkaitsmine toimub vastavalt õppekavale kaks nädalat kuni kuu aega enne kaitsmist. Eelkaitsmiseks peab olema töö valmis, kuid sellesse saab teha muudatusi vastavalt komisjoni ja retsensendi soovitudele.

Retsensendi määramise ettepaneku teeb juhendaja koostöös kaitsmiskomisjoni esimehega. Eelkaitsmiseks esitatakse kirjalik tagasiside ja/või töösse tehtud märkused töö autorile ja juhendajale. Kaitsmiseks esitatakse retsensioon hiljemalt üks päev enne kaitsmist kirjalikult töö autorile, juhendajale ja õppekorralduse spetsialistile, kes edastab selle komisjonile.

Valminud töö esitab üliõpilane elektroonselt soovitavalt kaks nädalat enne, kuid mitte hiljem kui nädal enne kaitsmist komisjonile ja retsensendile tutvumiseks. Töö kaitsmisele lubamise kohta on vajalik juhendaja nõusolek, mis tuleb edastada hiljemalt töö tähtajale järgneval päeval e-kirja teel komisjoni esimehele ja õppekorraldusspetsialistile. Töö elektroonsel esitamisel järgitakse raamatukogutöötajate poolt antud suuniseid töö kirjeldamiseks ja elektroonseks säilitamiseks.

Kaitsmiskomisjon koosneb erialaõppejõududest ja vajaduse korral kaasatakse komisjoni ka eriala praktikuid.

Kaitsmisprotseduur

Kaitsmisprotseduur hõlmab üliõpilase kokkuvõtlikku ettekannet oma tööst, retsensendi arvamust, üliõpilase arutelu retsensendiga, komisjoniliikmete küsimusi ja kriitikat, kohalviibijate küsimusi ja üliõpilase lõppsõna. Juhendaja võib esineda oma arvamusega suuliselt.

Komisjon hindab kaitsmist tervikuna, võttes arvesse nii kirjalikku tööd kui ka suulist esinemist. Komisjon kasutab hindamisel põhimõtteid ja meetodeid, mis on üliõpilastele ainekavas avalikustatud, läbipaistvad ja arusaadavad. Tööde hinded teatab komisjoni esimees pärast kaitsmisprotokolli vormistamist.

Töö avalikustamine

Töö avalikustatakse elektrooniliselt pdf-failina dSpace'is. Failile rakenduvad nõuded on kirjeldatud tööde elektroonilise esitamise keskkonnas.

Avalikustatud töö puhul on üliõpilase kohustus tagada, et andmed on kogutud kõigiti korrektselt ja arvesse võttes head uurimistava, ning uuritavatele isikutele (kui neid töös esineb) on selgitatud töö iseloomu ja selle avalikustamisega kaasneda võivaid tagajärgi.